

ที่ กบ ๐๐๒๓.๔/ว ๓๕๖๔

ศาลากลางจังหวัดกระบี่

๙/๑๐ ถนนอุตรกิจ กบ ๘๑๐๐๐

๑๖ กรกฎาคม ๒๕๖๔

เรื่อง การแจ้งผลการวินิจฉัยของผู้ตรวจการแผ่นดิน

เรียน นายอำเภอ ทุกอำเภอ และนายกเทศมนตรีเมืองกระบี่

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๐๔.๖/ว ๑๔๑๕

ลงวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๖๔

จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นแจ้งว่า สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินได้แจ้งผลการวินิจฉัยกรณีมีผู้ร้องเรียนว่า องค์การบริหารส่วนตำบลไม่ดำเนินการตรวจสอบการประกอบกิจการของผู้ประกอบการที่ลักลอบขุดดินโดยไม่ได้รับอนุญาต เป็นเหตุให้ที่ดินข้างเคียงได้รับความเสียหาย เนื่องจากการออกใบรับแจ้งการขุดดินตามพระราชบัญญัติการขุดดินและถมดิน พ.ศ. ๒๕๔๓ ซึ่งเป็นอำนาจหน้าที่ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในฐานะเจ้าพนักงานท้องถิ่นเป็นการดำเนินการที่จะต้องใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องหลายฉบับเพื่อประกอบการพิจารณา โดยสรุปว่าผู้ประกอบการขุดดินจะต้องแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน และได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานเพื่อประกอบการขุดดิน รวมทั้งปฏิบัติตามมาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๖๒ ที่ห้ามบุคคลใดใช้ประโยชน์ที่ดินผิดไปจากที่ได้กำหนดไว้ในผังเมืองรวม จึงมีข้อเสนอแนะให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะออกใบรับแจ้งการขุดดินจะต้องพิจารณาประกอบกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องให้รอบคอบก่อนที่จะออกใบรับแจ้งการขุดดิน หากมีปัญหาขัดข้องให้มีการประสานหารือไปยังหน่วยงานที่บังคับใช้กฎหมายเป็นการเฉพาะ รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อทราบและพิจารณาดำเนินการต่อไป สำหรับอำเภอให้แจ้งนายกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ทราบและพิจารณาดำเนินการต่อไปด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายอนุวรรตน์ โหมดพริ้ง)

รองผู้ว่าราชการจังหวัด ปฏิบัติราชการแทน

ผู้ว่าราชการจังหวัดกระบี่

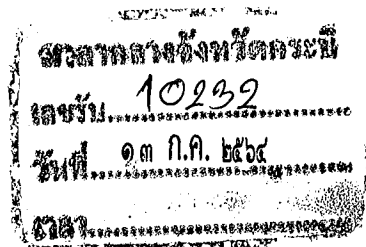
สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด

กลุ่มงานกฎหมาย ระเบียบ และเรื่องร้องทุกข์

โทร./โทรสาร ๐ ๗๕๖๑ ๑๙๑๐

๗
ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๘๐๔.๖/ว ๑๕๑๕

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา กทม. ๑๐๓๐๐

๕ กรกฎาคม ๒๕๖๕

สำนักงานท้องถิ่นจังหวัดกระบี่

เลขที่ ๐๐๔๔๘๑

วันที่ ๑๓ ก.ค. ๒๕๖๕

เวลา ๑๖.๓๐

เรื่อง การแจ้งผลการวินิจฉัยของผู้ตรวจการแผ่นดิน

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ด่วนที่สุด ที่ ผผ ๐๕๐๓/๑๓๕๕

ลงวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๖๕

จำนวน ๑ ชุด

ด้วยสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินได้แจ้งผลการวินิจฉัยกรณีมีผู้ร้องเรียนว่า องค์การบริหารส่วนตำบลไม่ดำเนินการตรวจสอบการประกอบกิจการของผู้ประกอบการที่ลักลอบขุดดินโดยไม่ได้รับอนุญาต เป็นเหตุให้ที่ดินข้างเคียงได้รับความเสียหาย เนื่องจากการออกใบรับแจ้งการขุดดินตามพระราชบัญญัติการขุดดินและถมดิน พ.ศ. ๒๕๔๓ ซึ่งเป็นอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในฐานะเจ้าพนักงานท้องถิ่น เป็นการดำเนินการที่จะต้องใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องหลายฉบับเพื่อประกอบการพิจารณา โดยสรุปว่า ผู้ประกอบการขุดดินจะต้องแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน และได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานเพื่อประกอบการขุดดิน รวมทั้งปฏิบัติตามมาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๖๒ ที่ห้ามบุคคลใดใช้ประโยชน์ที่ดินผิดไปจากที่ได้กำหนดไว้ในผังเมืองรวม จึงมีข้อเสนอแนะให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะออกใบรับแจ้งการขุดดินจะต้องพิจารณาประกอบกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องให้รอบคอบก่อนที่จะออกใบรับแจ้งการขุดดิน หากมีปัญหาคัดข้องให้มีการประสานหารือไปยังหน่วยงานที่บังคับใช้กฎหมายเป็นการเฉพาะ และควรมีการอบรมให้ความรู้ในการบังคับใช้กฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาออกใบรับแจ้งการขุดดินต่อไป รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและแจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายประยูร รัตนเสนีย์)

อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น

กลุ่มงานกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น ๒

โทร./โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖

เลขที่ 342
๒๕ มิ.ย. ๒๕๖๔
ด้านที่ดิน
ที่ ผผ ๐๔๐๓/๑ ม.๕๔

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
เลขรับ 29146
วันที่ 21 มิ.ย. 2564
สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ฯ
อาคารรัฐประศาสนภักดี ชั้น ๕
ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง
เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐

๑๖ มิถุนายน ๒๕๖๔

เรื่อง แจ้งผลการวินิจฉัยของผู้ตรวจการแผ่นดิน

เรียน อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาคำวินิจฉัยและข้อเสนอแนะของผู้ตรวจการแผ่นดิน เรื่องร้องเรียนเลขแดงที่ ๑๖๑๓ / ๒๕๖๔
ลงวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๖๔ จำนวน ๖ แผ่น

ด้วย ร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดินกรณีกล่าวอ้างว่าองค์การบริหารส่วนตำบลดอนฉิมพลี และองค์การบริหารส่วนตำบลหมอนทอง จังหวัดฉะเชิงเทรา ไม่ดำเนินการตรวจสอบการประกอบกิจการของผู้ประกอบการที่ลักลอบขุดดินโดยไม่ได้รับอนุญาต เป็นเหตุให้ที่ดินข้างเคียงได้รับความเสียหาย

สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินขอเรียนว่า เรื่องร้องเรียนดังกล่าวผู้ตรวจการแผ่นดินได้มีคำวินิจฉัยและข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจตามกฎหมาย รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการ และแจ้งผลการดำเนินการในโอกาสแรกด้วย
จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

ว.ท.ท. ท.

ประธานที่ประชุม

รองเลขาธิการ ปฏิบัติการแทน

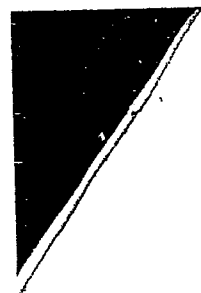
เลขาธิการสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

สำนักสอบสวน ๑

โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๔๑๔๘

โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๘๓๖๘

www.ombudsman.go.th

คำวินิจฉัยและข้อเสนอแนะของผู้ตรวจการแผ่นดิน

สำนักสอบสวน ๑

เรื่องร้องเรียนเลขดำที่ ๑๖๒๘/๒๕๖๒

เรื่องร้องเรียนเลขแดงที่ ๕๐๑๓ / ๒๕๖๔

๒๔ พฤษภาคม ๒๕๖๔

๑. ผู้แจ้ง/ผู้ร้องเรียน

๒. ผู้ถูกร้องเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๒.๑ องค์การบริหารส่วนตำบลดอนฉิมพลี จังหวัดฉะเชิงเทรา

๒.๒ องค์การบริหารส่วนตำบลหมอนทอง จังหวัดฉะเชิงเทรา

๓. ประเด็นเรื่องร้องเรียน

ขอให้ผู้ตรวจการแผ่นดินพิจารณาและแสวงหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของ องค์การบริหารส่วนตำบลดอนฉิมพลี และองค์การบริหารส่วนตำบลหมอนทอง กรณีกล่าวอ้างว่าไม่ดำเนินการ ตรวจสอบการประกอบกิจการของผู้ประกอบการที่ลักลอบขุดดินโดยไม่ได้รับอนุญาต เป็นเหตุให้ที่ดินข้างเคียง ได้รับความเสียหาย

๔. ข้อเท็จจริง

ข้อเท็จจริงฟังได้ว่าบ่อดินของผู้ประกอบการตั้งอยู่ ณ โฉนดที่ดินเลขที่ ๑๘๔๗, ๑๘๕๐, ๑๘๕๕, ๑๘๕๒ และ ๑๘๔๔ ถนนสายเลียบบึงแคราย หมู่ที่ ๑๑ ตำบลดอนฉิมพลี อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัด ฉะเชิงเทรา อยู่ในเขตการใช้บังคับตามกฎหมายกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองจังหวัดฉะเชิงเทรา พ.ศ. ๒๕๕๕ ที่ประกาศ ในราชกิจจานุเบกษาและมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๕๖ ได้กำหนดใช้ประโยชน์ที่ดินไว้ตามข้อ ๑๐ ที่ดินประเภทชนบทและเกษตรกรรม (สีเขียว) บริเวณหมายเลข ๓.๑ ให้ใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อเกษตรกรรมหรือ เกี่ยวกับเกษตรกรรม การอยู่อาศัย สถาบันการศึกษา สถาบันศาสนา สถาบันราชการ การสาธารณูปโภคและ สาธารณูปการเป็นส่วนใหญ่ สำหรับใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อกิจการอื่น ให้มีที่ว่างไม่น้อยกว่าร้อยละแปดสิบ ของแปลงที่ดินที่ยื่นขออนุญาต ที่ดินประเภทนี้ ห้ามใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อกิจการตามที่กำหนด (๑) โรงงาน ทุกจำพวกตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน เว้นแต่โรงงานตามประเภท ชนิด และจำพวกที่กำหนดให้ดำเนินการได้ ตามบัญชีท้ายกฎกระทรวงนี้ และโรงงานบำบัดน้ำเสียรวมชุมชน ซึ่งหากพิจารณาจากทำเล สถานที่ตั้งของการ

ผู้ตรวจการแผ่นดิน

/ประกอบ...

การตรวจราชการ

เจ้าหน้าที่สอบสวนชำนาญการ

ประกอบกิจการดังกล่าวจะขัดต่อกฎกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๓๕) ออกตามความในพระราชบัญญัติ
โรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ ทำให้ปัจจุบันไม่สามารถออกใบอนุญาตประกอบกิจการเกี่ยวกับการขุดดินได้ เว้นแต่
เป็นกิจการที่ได้ดำเนินการก่อนประกาศใช้บังคับกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองจังหวัดฉะเชิงเทรา พ.ศ. ๒๕๕๕
ประกอบกับประกาศคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก เรื่อง แผนผังการใช้ประโยชน์
ในที่ดิน และแผนผังการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภค เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก
พ.ศ. ๒๕๖๒ มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๒ ซึ่งมีผลเป็นการยกเลิกกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมือง
รวมจังหวัดฉะเชิงเทรา พ.ศ. ๒๕๕๕ ที่ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๕๖ ถึงวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๖๒
และถือได้ว่าแผนผังตามประกาศดังกล่าวข้างต้นเป็นผังเมืองรวมตามกฎหมายว่าด้วยการผังเมืองตามมาตรา ๓๒
แห่งพระราชบัญญัติเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. ๒๕๖๑ การใช้ประโยชน์ที่ดินจึงต้องพิจารณาตาม
ประกาศฉบับดังกล่าว

จากการตรวจสอบพบว่าขอบบ่อดินพังทลายลงมาจากผิวดินของผู้ร้องเรียนจริง ทำให้ดิน
เกิดความเสียหายเคลื่อนตัวยาวประมาณ ๑๐๐.๐๐ เมตร กินเนื้อที่ประมาณ ๕ ไร่ องค์การบริหารส่วนตำบล
ดอนฉิมพลีและองค์การบริหารส่วนตำบลหมอนทองจึงออกคำสั่งให้หยุดการขุดดินหรือถมดิน หรือจัดการ
ป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น หรือจัดการแก้ไขการขุดดินหรือถมดิน และดำเนินการเปรียบเทียบปรับ
ซึ่งคู่กรณีได้มีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทโดยผู้ร้องเรียนได้รับเงินค่าชดเชยจำนวน ๓๒๐,๐๐๐ บาท แล้ว และ
ผู้ประกอบการยินยอมแก้ไขถมดินปรับคืนที่นาที่ชำรุดให้กลับคืนสู่สภาพเดิม และหากปรากฏภายหลังว่ามีการ
ชำรุดบริเวณจุดเดิมอีกผู้ประกอบการยินดีที่จะซ่อมแซม ซึ่งผู้ประกอบการได้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขป้องกัน
การพังทลายของดินหรือสิ่งปลูกสร้างให้กลับสู่สภาพเดิมเป็นที่เรียบร้อยแล้ว และจ่ายค่าชดเชยให้กับผู้เช่า
จำนวน ๔๐,๐๐๐ บาท ทั้งนี้ ปัจจุบันยังมิได้มีการออกใบรับแจ้งการขุดดินตามพระราชบัญญัติการขุดดินและ
ถมดิน พ.ศ. ๒๕๔๓ ให้กับผู้ประกอบการ

ต่อมา สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินได้หารือไปยังกรมโยธาธิการและผังเมือง สำนักงาน
โยธาธิการและผังเมืองจังหวัดฉะเชิงเทราในฐานะที่เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับพระราชบัญญัติการขุดดิน
และถมดิน พ.ศ. ๒๕๔๓ เพื่อขอความเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานสรุปว่า ตามมาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติ
การผังเมือง พ.ศ. ๒๕๖๒ หมายความว่า เมื่อผังเมืองรวมใช้บังคับในพื้นที่ใด การใช้ประโยชน์ที่ดินก็จะต้อง
ถือปฏิบัติให้เป็นไปตามผังเมืองรวมกำหนดไว้ เว้นแต่เป็นกรณีที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินได้ใช้ประโยชน์
ที่ดินมาก่อนที่ผังเมืองรวมจะใช้บังคับในพื้นที่นั้น และจะใช้ประโยชน์ที่ดินเช่นนั้นต่อไป ซึ่งการพิจารณาว่า
กรณีใดจะถือได้ว่าเป็นการใช้ประโยชน์ที่ดินมาก่อนจะต้องพิจารณาตามหลักเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้ในมาตรา ๓๘
แห่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๖๒ และในกรณีที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินได้ใช้ประโยชน์ที่ดิน
ผิดไปจากที่ผังเมืองรวมฉบับเดิมกำหนดไว้ นอกจากจะเป็นการใช้ประโยชน์ที่ดินที่ขัดกับผังเมืองรวมแล้ว ยังถือ
ได้ว่าเป็นการใช้ประโยชน์ที่ดินที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายด้วย และต่อมาได้มีการออกผังเมืองรวมฉบับใหม่ใช้บังคับ

ผู้ตรวจการแผ่นดิน

โดยกำหนด...

นางสาววิมลรัตน์ ขันคำ

เจ้าพนักงานสอบสวนชำนาญการ

โดยกำหนดห้ามการใช้ประโยชน์ที่ดินนั้นไว้ด้วย การใช้ประโยชน์ที่ดินที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายมาก่อนนั้น จึงไม่อาจถือได้ว่าเป็นการใช้ประโยชน์ที่ดินที่เข้าข่ายได้รับการยกเว้นตามนัยมาตรา ๓๗ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๖๒ และการพิจารณาว่าได้มีการใช้ประโยชน์ที่ดินมาก่อนกฎกระทรวง ให้ใช้บังคับผังเมืองรวมจังหวัดฉะเชิงเทรา พ.ศ. ๒๕๕๕ ใช้บังคับ และจะใช้ประโยชน์ที่ดินเช่นนั้นต่อไป เมื่อกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมจังหวัดฉะเชิงเทรา พ.ศ. ๒๕๕๕ มีผลใช้บังคับแล้ว การที่จะได้รับยกเว้น ไม่ต้องถูกบังคับตามกฎหมายกระทรวงดังกล่าวจะต้องพิจารณาตามข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย ทั้งนี้ การใช้ประโยชน์ที่ดินต้องดำเนินการตามขอบเขตและวัตถุประสงค์เดิมก่อนที่กฎกระทรวงดังกล่าวจะมีผลใช้บังคับ และจะต้องดำเนินการมาโดยตลอด (ไม่ขาดช่วง) รวมทั้งต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติการขุดดินและถมดิน พ.ศ. ๒๕๔๓ ด้วย สำหรับกรณีที่ต้องจัดการบริหารส่วนตำบลตอนฉิมพลีออกใบรับแจ้งการขุดดินในโฉนดที่ดิน เลขที่ ๑๘๕๕ และเลขที่ ๑๘๕๒ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ และในโฉนดที่ดินเลขที่ ๑๘๕๕ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ เพื่อเป็น บ่อดิน สระเก็บน้ำ หรือบ่อดินเพื่อจำหน่าย ซึ่งเป็นการรับแจ้งการขุดดินเพิ่มเติมภายหลังจากกฎกระทรวง ให้ใช้บังคับผังเมืองรวมจังหวัดฉะเชิงเทรา พ.ศ. ๒๕๕๕ มีผลใช้บังคับ จึงเป็นการประกอบกิจการที่เข้าลักษณะ โรงงานลำดับที่ ๓ (๒) จึงไม่สามารถดำเนินการได้ เนื่องจากเป็นการใช้ประโยชน์ที่ดินที่ขัดกับข้อกำหนด ห้ามของกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมจังหวัดฉะเชิงเทรา พ.ศ. ๒๕๕๕ ตามข้อ ๑๐ วรรคสอง (๑)

และสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินยังได้หารือไปยังกรมโรงงานอุตสาหกรรมในฐานะที่เป็น หน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ สรุปว่าใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงาน เพื่อประกอบกิจการขุดดิน ซึ่งเป็นโรงงานลำดับที่ ๓ (๒) ตามทะเบียนโรงงานเลขที่ จ๓ - ๓(๒) - ๓๐๖/๕๗๗๗ สามารถประกอบกิจการในพื้นที่ตามที่ระบุไว้ในใบอนุญาตเท่านั้น คือ โฉนดที่ดินเลขที่ ๑๘๕๗ และเลขที่ ๑๘๕๐ หากมีการประกอบกิจการในพื้นที่นอกเหนือจากที่ระบุไว้จะเป็นความผิดตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน

๕. ข้อกฎหมาย

- ๕.๑ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐
- ๕.๒ พระราชบัญญัติการขุดดินและถมดิน พ.ศ. ๒๕๔๓
- ๕.๓ พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕
- ๕.๔ พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๖๒
- ๕.๕ กฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมจังหวัดฉะเชิงเทรา พ.ศ. ๒๕๕๕
- ๕.๖ พระราชบัญญัติเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. ๒๕๖๑
- ๕.๗ ประกาศคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก เรื่อง แผนผังการใช้ประโยชน์ที่ดิน และแผนผังการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภค เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. ๒๕๖๒

/๖. ข้อพิจารณา...

๖. ข้อพิจารณา

ผู้ตรวจการแผ่นดินได้พิจารณาข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องแล้วเห็นว่า จากข้อเท็จจริงปรากฏว่า กรณีการประกอบกิจการในโฉนดที่ดินเลขที่ ๑๘๔๗ และ ๑๘๕๐ นั้น ได้มีการแจ้งการขุดดินตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๐ และได้รับใบแจ้งการขุดดินหรือถมดินตามพระราชบัญญัติการขุดดินหรือถมดิน พ.ศ. ๒๕๔๓ ต่อมาเดือนมีนาคม ๒๕๕๗ มีการขายและโอนกิจการ โดยครั้งสุดท้ายได้รับใบแจ้งการขุดดินหรือถมดินตามพระราชบัญญัติการขุดดินหรือถมดิน พ.ศ. ๒๕๔๓ เลขที่ ๐๐๔/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๖๒ เริ่มขุดดินวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๒ และจะแล้วเสร็จวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๓ รวมทั้งยังได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงาน เพื่อประกอบกิจการขุดดิน ซึ่งเป็นโรงงานลำดับที่ ๓ (๒) ตามทะเบียนโรงงานเลขที่ จ๓ - ๓(๒) - ๓๐๖/๕๗ฉช ในโฉนดที่ดินเลขที่ ๑๘๔๗ และ ๑๘๕๐ แล้ว การประกอบกิจการในโฉนดที่ดินดังกล่าวมีการป้องกันและจัดการตามที่กฎหมายกำหนด โดยรวมมีการขุดดินเป็นชั้น ๆ ตามแบบ เว้นระยะห่างจากขอบบ่อดินถึงที่ดินบุคคลอื่น ตามแบบกำหนดให้ห่าง ๔๐.๐๐ เมตร เดิมได้มีการเว้นระยะถูกต้อง แต่ปัจจุบันมีประกอบกิจการขุดดินมากกว่า ๑๒ ปี มีต้นไม้ วัชพืชขึ้นปกคลุม ทำให้แนวป้องกันการเคลื่อนตัวของดินได้เคลื่อนตัวผิดรูปแบบ ซึ่งที่ผ่านมาเมื่อมีการพังทลายของดินเกิดขึ้น องค์การบริหารส่วนตำบลดอนฉิมพลีและองค์การบริหารส่วนตำบลหมอนทองได้ออกคำสั่งให้หยุดการขุดดินและสั่งให้แก้ไข และชดเชยค่าเสียหายแก่ผู้เสียหายทุกครั้ง/ส่วนกรณีเรื่องร้องเรียน จากการตรวจสอบขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนฉิมพลีและองค์การบริหารส่วนตำบลหมอนทอง และผู้ที่เกี่ยวข้องพบว่า ขอบบ่อดินดังกล่าวพังทลายลงมาจากฝั่งดินของผู้ร้องเรียนจริง ทำให้ดินเกิดความเสียหายเคลื่อนตัวยาวประมาณ ๑๐๐.๐๐ เมตร กินเนื้อที่ประมาณ ๕ ไร่ องค์การบริหารส่วนตำบลดอนฉิมพลีและองค์การบริหารส่วนตำบลหมอนทองจึงออกคำสั่งให้หยุดการขุดดินหรือถมดิน หรือจัดการป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น หรือจัดการแก้ไขการขุดดินหรือถมดิน และดำเนินการเปรียบเทียบปรับ โดยผู้กระทำความผิดยอมรับผิด พร้อมลงลายมือชื่อไว้ ตามบันทึกคำให้การผู้กระทำความผิด ทั้งนี้ เมื่อวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๖๒ คู่กรณีได้มีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทโดยผู้ร้องเรียนได้รับเงินค่าชดเชยจำนวน ๓๒๐,๐๐๐ บาท แล้ว และยินยอมแก้ไขถมดินปรับคืนที่นาที่ชำรุดให้กลับคืนสู่สภาพเดิม และหากปรากฏภายหลังว่าการชำรุดบริเวณจุดเดิมอีกผู้ประกอบการยินดีที่จะทำการซ่อมแซม ซึ่งผู้ประกอบการได้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขป้องกันการพังทลายของดินหรือสิ่งปลูกสร้างให้กลับสู่สภาพเดิมเป็นที่เรียบร้อยแล้ว และยังได้จ่ายค่าชดเชยให้กับผู้เช่านาอีกจำนวน ๔๐,๐๐๐ บาท

สำหรับการประกอบกิจการในที่ดินโฉนดเลขที่ ๑๘๕๕, ๑๘๕๖ นั้น เริ่มแจ้งการขุดดินเพื่อเป็นบ่อดิน สระเก็บน้ำ หรือบ่อดินเพื่อจำหน่าย เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๕๗ และที่ดินโฉนดเลขที่ ๑๘๕๕ เริ่มแจ้งการขุดดินเพื่อเป็นบ่อดินเพื่อจำหน่าย เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๕๕ ซึ่งการประกอบกิจการในโฉนดที่ดินทั้ง ๓ แปลง ได้แจ้งการขุดดินภายหลังจากที่กฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองจังหวัดฉะเชิงเทรา พ.ศ. ๒๕๕๕ ใช้บังคับ จึงเป็นการประกอบกิจการที่เข้าลักษณะโรงงานลำดับที่ ๓ (๒) ตามบัญชีท้ายกฎกระทรวงให้ใช้บังคับ

.....

.....

/ผังเมืองรวม...

.....

.....

ผังเมืองรวมจังหวัดฉะเชิงเทรา พ.ศ. ๒๕๕๕ กรณีดังกล่าวจึงทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลดอนฉิมพลีไม่สามารถออกใบรับแจ้งการขุดดินในโฉนดที่ดินเลขที่ ๑๘๕๕, ๑๘๕๖ และ ๑๘๕๕ ได้ เนื่องจากเป็นการใช้ประโยชน์ที่ดินที่ขัดกับข้อกำหนดของกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมจังหวัดฉะเชิงเทรา พ.ศ. ๒๕๕๕ ดังนั้นการรับแจ้งการขุดดินขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนฉิมพลีจึงเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๖๒ ที่ห้ามบุคคลใดใช้ประโยชน์ที่ดินผิดไปจากที่ได้กำหนดไว้ในผังเมืองรวม ซึ่งมีบทกำหนดโทษตามมาตรา ๑๐๕ แห่งพระราชบัญญัติฉบับเดียวกัน ประกอบกับที่ดินทั้ง ๓ แปลงดังกล่าว อยู่ในที่ดินประเภท สก. (สีเขียวอ่อน) บริเวณ สก. - ๑ ตามข้อ ๑๕ ของประกาศฉบับดังกล่าว กำหนดให้เป็นที่ดินประเภทส่งเสริมเกษตรกรรม ซึ่งที่ดินประเภทนี้มีได้กำหนดข้อยกเว้นให้ประกอบกิจการโรงงานลำดับที่ ๓ (๒) ไว้เช่นกัน จึงทำให้การใช้ประโยชน์ที่ดินที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายมาก่อนนั้นจึงไม่อาจจะถือได้ว่าเป็นการใช้ประโยชน์ที่ดินที่เข้าข่ายได้รับการยกเว้นตามนัยมาตรา ๓๗ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๖๒ ทั้งนี้ ปัจจุบันยังมิได้มีการออกใบรับแจ้งการขุดดินตามพระราชบัญญัติการขุดดินและถมดิน พ.ศ. ๒๕๔๓ ให้กับบ่อดิน

สำหรับใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานเป็นใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานที่ออกตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน ซึ่งการประกอบกิจการโรงงานตามใบอนุญาตดังกล่าวจะสามารถประกอบกิจการในพื้นที่ตามที่ระบุไว้ในใบอนุญาต คือ โฉนดที่ดินเลขที่ ๑๘๕๗ และ ๑๘๕๐ เท่านั้น หากมีการประกอบกิจการในพื้นที่นอกเหนือจากที่ระบุไว้จะเป็นความผิดตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน ทำให้การขุดดินในโฉนดที่ดินเลขที่ ๑๘๕๕, ๑๘๕๖ และ ๑๘๕๕ เป็นการขุดดินโดยมิได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงาน จึงเป็นการประกอบกิจการขุดดินโดยเข้าข่ายการตั้งโรงงานและประกอบกิจการโรงงานจำพวกที่ ๓ โดยมิได้รับอนุญาตตามมาตรา ๑๒ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดฉะเชิงเทราได้ดำเนินการส่งเรื่องราวการดำเนินคดีดังกล่าวไปยังกระทรวงอุตสาหกรรมเพื่อพิจารณาเปรียบเทียบปรับเป็นที่สิ้นสุด และผู้ต้องหาได้ชำระค่าปรับเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

จากข้อเท็จจริงดังกล่าวข้างต้นเห็นว่า ผู้ร้องเรียนได้รับเงินค่าชดเชยและผู้ประกอบการยินยอมแก้ไขถมดินปรับคืนที่นาที่ชำระคืนสู่สภาพเดิมแล้ว สำหรับกรณีการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ นั้น เห็นว่า สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดฉะเชิงเทราได้ดำเนินคดีกับผู้ประกอบการขุดดินโดยไม่ได้รับอนุญาตประกอบกิจการโรงงานตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ และองค์การบริหารส่วนตำบลดอนฉิมพลีมีคำสั่งให้หยุดการขุดดินและไม่ออกใบรับแจ้งการขุดดินตามพระราชบัญญัติการขุดดินและถมดิน พ.ศ. ๒๕๔๓ ดังนั้น ปัญหาตามคำร้องเรียนในเรื่องนี้จึงเป็นเรื่องที่ผู้ร้องเรียนได้รับการแก้ไขความเดือดร้อนอย่างเหมาะสมแล้ว ตามมาตรา ๓๗ (๖) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐

นางสาว...

/๗. คำวินิจฉัย...

นางสาว...

เจ้าพนักงาน...

๗. คำวินิจฉัยและข้อเสนอแนะ

อาศัยเหตุดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยยุติเรื่องร้องเรียนในเรื่องนี้ ตามมาตรา ๓๗ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐

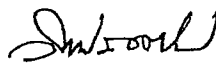
อย่างไรก็ดี การประกอบกิจการในที่ดินโฉนดเลขที่ ๑๘๕๕, ๑๘๕๖ และ ๑๘๕๕ นั้น แม้ว่าปัจจุบันองค์การบริหารส่วนตำบลดอนฉิมพลีได้ออกคำสั่งให้หยุดการขุดดินหรือถมดิน หรือจัดการป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น หรือจัดการแก้ไขการขุดดินหรือถมดิน และดำเนินการเปรียบเทียบปรับ รวมทั้งยังมิได้มีการออกใบรับแจ้งการขุดดินตามพระราชบัญญัติการขุดดินและถมดิน พ.ศ. ๒๕๕๓ ให้กับบ่อนดินก็ตาม แต่การรับแจ้งขุดดินขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนฉิมพลีในโฉนดที่ดินก่อนหน้านั้นเป็นการรับแจ้งขุดดินภายหลังจากที่กฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองจังหวัดฉะเชิงเทรา พ.ศ. ๒๕๕๕ ใช้บังคับ จึงทำให้การประกอบกิจการของผู้ประกอบการเป็นการใช้ประโยชน์ที่ดินที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายและก่อให้เกิดความเสียหายเมื่อการพิจารณาออกใบรับแจ้งการขุดดินตามพระราชบัญญัติการขุดดินและถมดิน พ.ศ. ๒๕๕๓ ซึ่งเป็นอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในฐานะเจ้าพนักงานท้องถิ่น เป็นการดำเนินการที่จะต้องใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องหลายฉบับเพื่อประกอบการพิจารณา ดังนั้น ผู้ตรวจการแผ่นดินจึงมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

๗.๑ ขอให้จังหวัดฉะเชิงเทราในฐานะที่มีอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการพิจารณาออกใบรับแจ้งการขุดดินขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนฉิมพลีให้แก่ผู้ประกอบการว่าก่อให้เกิดความเดือดร้อนเสียหายแก่ประชาชนหรือไม่ หากมีก็ขอให้มีการพิจารณาดำเนินการทางวินัยกับผู้ที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งปรับปรุงแก้ไขที่ดินให้คืนสู่สภาพเดิมต่อไป

๗.๒ ขอให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นในฐานะที่กำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำชับไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งเกี่ยวกับการออกใบรับแจ้งการขุดดินโดยจะต้องพิจารณาประกอบกฎหมาย ระเบียบที่เกี่ยวข้องให้รอบคอบก่อนที่จะออกใบรับแจ้งการขุดดิน หากมีปัญหาข้อขัดข้องให้มีการประสานหารือไปยังหน่วยงานที่บังคับใช้กฎหมายเป็นการเฉพาะ และควรมีการอบรมให้ความรู้ในการบังคับใช้กฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้ในการประกอบการพิจารณาออกใบรับแจ้งการขุดดินต่อไป

ทั้งนี้ ให้สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการวินิจฉัยให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง และผู้ร้องเรียนทราบต่อไป

พลเอก

(วิวัฒน์ รัตนันท์)

ประธานผู้ตรวจการแผ่นดิน

รองประธาน

ผู้ตรวจการ

(นายสมศักดิ์ เทพสุทิน)

ผู้ตรวจการแผ่นดิน